

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....แหลมฉบัง..... จังหวัด.....ตราด.....
ข้อมูล ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวาทิน จินาวนิช
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๙๙/๑ หมู่ ๗ ตำบลบางปิด อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด
โทรศัพท์ ๐๙๖-๑๐๗๓๗๗๐
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๐
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา
ประถมศึกษา
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากเกษตร
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ยางพารา
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้
แปลงเรียนรู้

การทำน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูง

การดูแลรักษายางพาราหลังเปิดกรีต

การผลิตยางถ้วยคุณภาพ

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การพัฒนาทักษะการกรีตยาง การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การทำน้ำหมักชีวภาพ

สาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูงจากปลาทะเล ซึ่งหาได้ง่ายในพื้นที่ โดยน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูง ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปกว่าร้อยละ ๗๐ โดยที่ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสภาพ ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การดูแลรักษาพยาบาลหลังเปิดกรีด

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการดูแลรักษาพยาบาลในระยหลังเปิดกรีด โดยการกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ยต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝนการดูแลบำรุงต้นยางพาราด้วยการใช้น้ำหมักชีวภาพการดูแลหน้ายางหลังกรีดแล้ว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตอย่างถ่วงคุณภาพ

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาทักษะการกรีดยางอย่างถูกวิธีเพื่อเพิ่มคุณภาพการผลิตยางพาราการผลิตที่ไม่ ทำลายหน้ายาง การผลิตอย่างถ่วงคุณภาพ การทำยางถ่วงที่สะอาด สีสวย ไม่มีสิ่งเจือปนและไม่มีกลิ่นเหม็น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์หาธาตุอาหารในดินและให้คำแนะนำการใส่ปุ๋ยรวมถึง การถ่ายทอดความรู้เรื่องการผสมปุ๋ยสูตรต่างๆใช้เอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

เป็นจุดสาธิตการประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพาราโดยเน้นการปลูกพืชแซมในสวนยางพาราเช่นสับปะรด ผักเหลียง ถั่วลิสง เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเนื่องจากราคาผลผลิตยางพาราลดต่ำ

๓. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๒. การดูแลรักษาพยาบาลหลังเปิดกรีด
๓. การผลิตอย่างถ่วงคุณภาพ
๔. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๕. การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรนั้น ได้มีส่วนร่วมโดยได้รับการเชิญเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด และเข้าร่วม ประชุมในระดับอำเภอ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อร่วมเสนอปัญหา แนวทางการแก้ไข และแนวทางการดำเนินงานในส่วนของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแหลมงอบ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ได้มีการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์ เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ มีการร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยใช้เวทีการ

ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และแปลงใหญ่ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา และกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งนี้มีการจัดทำแผน โดยมีแผนการขับเคลื่อนงาน ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินทุนไม่เพียงพอ	๑. ลดต้นทุนการผลิต ๒. จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ๓. หาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
๒.	ด้านการดำเนินงาน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ (เกษตรกรรุ่นเก่า)	๑. อบรมให้ความรู้มากขึ้น ๒. สร้างการรับรู้เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดแบบเดิม ๆ ๓. เชิญชวนคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมดำเนินการและทดแทนคนรุ่นเก่า
๓.	ด้านตลาด	๑. ขายไม่ได้ราคาเท่าที่ควร ๒. เกษตรไม่สามารถคัดเกรดผลิตได้เอง ๓. การเข้าถึงตลาดมูลค่าสูงมีน้อย/ขาดองค์ความรู้และความชัดเจนในการพัฒนา	๑. หาช่องทางตลาดใหม่ ๆ เช่น การขายตรงในรูปแบบตลาดออนไลน์ การออกบูทแสดงสินค้า ๒. สร้างการรับรู้การบริหารจัดการผลผลิตด้วยการคัดเกรด เพื่อให้สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคายุติธรรม ๓. หน่วยงานภาครัฐช่วยจัดหาตลาดและขยายตลาดมูลค่าสูง
๔.	ด้านเทคโนโลยี	๑. เกษตรกรรุ่นเก่าขาดความเข้าใจและการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๒. เกษตรกรขาดองค์ความรู้เรื่องเทคโนโลยีใหม่ ๆ	๑. สร้างการรับรู้/อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๒. หน่วยงานภาครัฐจัดหาและสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	๑. การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ	๑. สร้างการรับรู้วิธีการปรับตัวและรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
			๒. หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อลดความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	๑. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบายต่าง ๆ	๑. มีนโยบายกลางเมื่อเปลี่ยนแปลงผู้บริหารนโยบายเดิมยังคงอยู่ ๒. มีนโยบายรองรับ เพื่ออำนวยความสะดวกให้การบริหารจัดการที่รวดเร็ว

๒. การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มาใช้บริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น		✓
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	
	โต๊ะ – เก้าอี้	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
	อื่น ๆ ระบุ เครื่องเสียง	✓	
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม	✓	
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	✓	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา		✓
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต	✓	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร		✓
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	✓	

๓. การวางแผนพัฒนาการศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชน ลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แพลตฟอร์ม ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas				
1. ลูกค้าของเราคือใคร? กลุ่มไหน : เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน อยู่ที่ไหน : ในพื้นที่อำเภอคลองใหญ่	2. ลูกค้าต้องการเรียนรู้/การใช้บริการ : สนับสนุนปัจจัยการผลิตและการส่งเสริมองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามความเหมาะสมของพื้นที่	3. จะสื่อสารเชื่อมโยงและประชาสัมพันธ์กับลูกค้า : ผ่านแอปพลิเคชัน Line Facebook สำนักงานเกษตรอำเภอ และการแจ้งเป็นหนังสือราชการ	4. ทำอย่างไรให้ลูกค้ามาใช้บริการเราอีกครั้ง : กำหนดระบบการติดตาม ประเมินผล	
5. ศพก. เรามีจุดเด่น : องค์ความรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่เกิดจากภูมิปัญญา และเทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	6. การจัดการปัจจัยการผลิต (ดิน/น้ำ/พันธุ์/วัตถุดิบ/ทรัพยากรธรรมชาติ) : มุ่งลดต้นทุนการผลิต (ใช้น้อยแต่ได้ประสิทธิภาพสูง) และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เช่น การให้น้ำแก่พืช การใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	7. การผลิตให้ได้ผลดีมีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน มีมาตรฐาน ไม่มี	8. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่า : การพัฒนาสินค้าเกษตรในพื้นที่	9. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาด : Line Facebook Youtube หรือสื่อออนไลน์ นอกจากนี้การส่งเสริมในส่วนของการตลาดออนไลน์
ความรู้/ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				
10. ความรู้เรื่อง : การใช้ระบบอัจฉริยะในภาคการเกษตร		11. หาความรู้ได้จาก : สถาบันการศึกษา		

ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?		
12. เครือข่ายเกษตรกร: เกษตรกรแปลงใหญ่ที่ปลูกพืช ชนิดเดียวกัน	13. วิทยากรภายนอก: มี	14. หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ : สถาบันการศึกษา

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอ....แหลมฉบัง.....จังหวัด....ตราด.....

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
1. การวิเคราะห์ศักยภาพ 1) วิเคราะห์เพื่อกำหนด แผนการพัฒนา ศพก. 2) วิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศูนย์เครือข่าย	ศพก.หลัก 2 ศูนย์	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
				↔									
				↔									
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย 1) จัดทำแผนการพัฒนา ศพก. 2) ปรับปรุงฐานเรียนรู้ 3) การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ 4) การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูล ประจำ ศพก. 5) พัฒนาศูนย์เครือข่าย 6) คณะกรรมการ ศพก.	ศพก.หลัก ศพก.หลัก ศพก.หลัก ศพก.หลัก 2 ศูนย์				↔								
							↔						
							↔						
							↔						
				↔		↔							
3.การให้บริการของ ศพก. 1) การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร 2) การให้บริการด้านการเกษตร 3) การแก้ปัญหาและรับเรื่อง ร้องเรียน	ศพก.หลัก												
		←					→						

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
4.การอบรมเกษตรกร	ศพก.หลัก			↔		↔							
5.ประสานงานวิจัย / วิชาการ นวัตกรรม	ศพก.หลัก			←		→							
6.การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อ ขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ ชุมชน)	ศพก.หลัก			←		→							

7.ติดตามประเมินผลและ รายงาน	ศพก.หลัก			←			→						
--------------------------------	----------	--	--	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี มาจากความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต การนำเทคโนโลยีและหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเกษตร ช่วยให้เราสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความเสี่ยงจากศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาด

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ในปี ๒๕๖๔ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลบางปิด (หมู่ที่ ๑, ๒ และ ๗) ได้มีการผลิตยางแผ่น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท และดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปี ๒๕๖๕ จึงจัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางพาราตำบลบางปิดขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมการแปรรูปยางพาราเป็นยางแผ่นรมควัน โดยใช้แรงงานคนในตำบลบางปิด มีสถานที่ตั้งที่ทำการ ณ ศาลา หมู่ ๒ บ้านช่องลม ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอป จังหวัดตรัง (ปัจจุบันแยกหมู่บ้านออกมาเป็นหมู่ที่ ๗ บ้านช่องลม) ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะนำน้ำยางมาส่งให้กับกลุ่มเพื่อแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน และมีบริษัทเขาสก จังหวัดชลบุรี เข้ามาประมูลและขนส่งยางแผ่นรมควันออกไปจากพื้นที่ (ราคาในช่วงดังกล่าวประมาณ ๔๑ บาท/กิโลกรัม) การทำยางแผ่นรมควันดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีผลกำไรประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท จนกระทั่งประสบปัญหาน้ำเสียเนื่องจากมีบ่อกักน้ำเพียงบ่อเดียว ประกอบกับพื้นบ่อเป็นหินโพรง น้ำเสียจึงซึมไปยังบ่อน้ำของชาวบ้านจนเกิดความเดือดร้อน กลุ่มจึงตัดสินใจปิดตัวลง

ต่อมาในปี ๒๕๕๖ ได้เริ่มทำกลุ่มอีกครั้ง โดยเปิดรับซื้อน้ำยางเพื่อส่งให้บริษัท สหยูเนี่ยน จำกัด ตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตรัง และดำเนินกิจกรรมอยู่ประมาณ ๕ ปี ก็ประสบปัญหาเนื่องจากเปอร์เซ็นต์น้ำยางไม่เป็นไปตามที่บริษัทกำหนด เนื่องจากมีเกษตรกรบางส่วนนำน้ำมาผสมกับน้ำยางจึงทำให้เปอร์เซ็นต์น้ำยางไม่ดี กลุ่มจึงต้องปิดตัวลงอีกครั้ง

ในปี ๒๕๕๖ เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนจากการทำยางแผ่นและส่งน้ำยางมาเป็นการผลิตยางก้อนถ้วยมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับมีปัญหาเรื่องแรงงาน

จนกระทั่งในปี ๒๕๕๘ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดตรังและสำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอปได้รับนโยบายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ดำเนินการโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ซึ่งสำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบได้ประชุมและคัดเลือกชนิดสินค้าชนิดยางพารา เป็นสินค้าหลักของอำเภอแหลมงอบ และจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่ยางพารา ในปี ๒๕๖๐ โดยใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแหลมงอบเป็นที่ตั้งกลุ่มฯ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้อำเภอแหลมงอบมีศูนย์เรียนรู้ฯ ดังกล่าว และในปัจจุบันอำเภอแหลมงอบมีศูนย์เรียนรู้ฯ เครือข่าย จำนวน ๑๒ ศูนย์เครือข่าย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

ประเด็นพัฒนา	เป้าหมาย	ร้อยละ/จำนวน
๑. ลดต้นทุนการผลิต	ลดต้นทุนจาก ๔,๒๒๔ บาท/ไร่ เป็น ๓,๘๑๒ บาท/ไร่	๑๐%
๒. เพิ่มผลผลิต	เพิ่มผลผลิตจาก ๔๔๘ กิโลกรัม/ไร่/ปี (ยางก้อนถ้วย) เป็น ๕๕๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี (ยางก้อนถ้วย)	๑๘%
๓. เพิ่มคุณภาพผลผลิต	- มีการพัฒนาคุณภาพเป็นสินค้า Premium Grade (ยางก้อนถ้วยคุณภาพ) - รณรงค์การใช้กรดฟอร์มิคแทนกรดซัลฟิวริก ทำให้ได้ราคาขายเพิ่มขึ้น	๒๙๗ ตัน (๙๐ ตัน) ๓๐% ของผลผลิต
๔. ตลาด	- ราคาขายที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	๑๔%
๕. บริหารจัดการ	- วางแผนการผลิต - ปฏิทินช่วงเวลาที่เหมาะสมในสวนยางพาราสมาชิก - พัฒนาศักยภาพการผลิตโดยเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใน ศพก./แปลงใหญ่ - ลดการใช้แรงงานโดยใช้เครื่องจักรกล (ใช้เครื่องผสมปุ๋ย)	๒๘%

[illegible]

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ยางพารา..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๒-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)-..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....-.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)-..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....-.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)

๓.๒)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)

๓.๓)-..... จำนวน.....-.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๔.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๔.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ยางพารา.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน.....๕,๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่ายากำจัดศัตรูพืช เป็นเงิน.....๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่ายากำจัดวัชพืช เป็นเงิน.....๒,๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่าแรงงาน เป็นเงิน.....๑๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าเชื้อเพลิง เป็นเงิน.....๒,๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ค่าวัสดุ เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๓๑,๕๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๓๐,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งศึกษา ดูงานและเรียนรู้เทคโนโลยี เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกรทั่วไปทั้งในและนอกชุมชน

๒) เป็นศูนย์กลางการให้บริการและข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกรในชุมชน ในเรื่องของเทคโนโลยีใหม่ๆ การตลาดและการบริหารจัดการสวนทุเรียน

๓) เป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มของเกษตรกรในชุมชน เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

๔) เป็นศูนย์เรียนรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนทางการเกษตร เกษตรกรสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

๕) เป็นศูนย์กลางการบูรณาการการทำงาน เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชน ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคการเกษตรในชุมชนให้ยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้สารชีวภัณฑ์มีส่วนสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยช่วยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ ลดมลพิษทางดินและน้ำ เนื่องจากสารชีวภัณฑ์เป็นสารที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จุลินทรีย์ จึงมีความเป็นพิษต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยงต่ำ ลดการสะสมของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ทำให้สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ได้รับผลกระทบน้อยลง ทำให้การควบคุมศัตรูพืชมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ โดยช่วยเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และมีชีวิตมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตของพืชและห่วงโซ่อาหาร ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) การใช้ปุ๋ยและยาอย่างเหมาะสม สามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยการเลือกใช้อินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์ การลดปริมาณการใช้สารเคมี และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒) การปลูกพืชแซมในสวนยางพารา เช่น ไม้ป่า พืชสมุนไพร สามารถเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในสวน ช่วยลดการระบาดของศัตรูพืช และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

๔) การสร้างระบบนิเวศที่สมดุล สามารถสร้างได้ โดยการปลูกพืชหลากหลายชนิด การอนุรักษ์แหล่งน้ำ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพในสวน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ สามารถเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นตัวแทนเกษตรกรในการนำเสนอปัญหาเข้าสู่ที่ประชุมสภาเกษตรกร และที่ประชุมร่วมกับหน่วยงานด้านการเกษตรในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร ดังนี้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) การเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒) การเป็นวิทยากรในหน่วยงานรัฐ

๓) การใช้สื่อออนไลน์/ สื่อชุมชน ในการแบ่งปันความรู้

๔) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ด้านรายได้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาจนมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านต้นทุน สามารถลดต้นทุนลงได้ คุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น มีความรู้และทักษะในการวางแผนการผลิต มีความรู้เรื่องการตลาดและการแปรรูป สิ่งแวดล้อมดีขึ้นจากการลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ การรักษาสมดุลของระบบนิเวศในสวน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) การมีบทบาทในองค์กรเกษตรระดับพื้นที่ โดยเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรระดับอำเภอ เป็นประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ทำหน้าที่เป็นปากเสียงให้กับเกษตรกร นำปัญหาของชาวสวนเข้าสู่การแก้ไขเชิงนโยบาย เสนอแนวทางแก้ปัญหา เช่น การแปรรูปผลผลิตตกเกรด การบริหารจัดการน้ำ การแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ

๒) ถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรในชุมชน โดยเป็นศูนย์เรียนรู้ที่เปิดให้เกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้การผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นผู้นำการจัดการความรู้ทางการเกษตร โดยได้ถ่ายทอดความรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ – ปลายน้ำ โดยใช้สวนของตนเองเป็นแปลงเรียนรู้จริง สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้สนใจถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้เครื่องจักรกลในสวน

๒) ผู้นำด้านส่งเสริมแนวคิด “ตลาดนำการผลิต” มีการส่งเสริมให้มีการรับซื้อผลผลิตคุณภาพจากเกษตรกร และพัฒนาและแนะนำช่องทางแปรรูปทุเรียนเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการเชื่อมโยงกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้และ

งบประมาณจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การส่งเสริมเกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔) เป็นผู้นำเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับอำเภอ/จังหวัด เพื่อเป็นตัวแทนในการร่วมพัฒนาแผนการผลิต การตลาด และการจัดการแบบกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับครอบครัว ชุมชน โดยถ่ายทอดความรู้สู่รุ่นลูกหลาน สร้างพื้นที่เรียนรู้ให้เยาวชน และเกษตรกรทั่วไป และพัฒนาแปลงไม้ป่านุรักษ์เป็นพื้นที่เรียนรู้ธรรมชาติควบคู่กับเกษตรกรรม

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑) ภาคภูมิใจที่ได้เป็นเกษตรกรต้นแบบอย่างแท้จริง โดยสามารถเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ในด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจ ความมานะอดทน จนสามารถประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรได้ โดยเริ่มจากการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมจากศูนย์จนประสบความสำเร็จ มีรายได้มั่นคง

๒) เป็นแบบอย่างของเกษตรกรยุคใหม่ (Smart farmer) ในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในพื้นที่จริง และมีการบริหารจัดการสวนอย่างมืออาชีพ ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการจัดการต้นทุน

๓) สามารถส่งต่อความรู้และคุณค่าให้แก่ลูกหลานและชุมชนได้ โดยมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนให้ได้คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแหลมงอบ ร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน และกิจกรรมจิตอาสา เช่น การตัดหญ้าตามเส้นทางสาธารณะ การพัฒนาทำความสะอาดพื้นที่ของชุมชน การร่วมงานสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

แนวคิดในการทำงาน คือ ทำจริง ต่อยอด พัฒนา ส่งต่อ หมายถึง ทำงานด้วยการปฏิบัติจริง มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งต่อยอดความรู้ต่าง ๆ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากผู้อื่นมาปฏิบัติและปรับปรุงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาตนเองโดยเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อส่งต่อความรู้ ประสบการณ์ และองค์ความรู้สู่เกษตรกรผู้สนใจ และชุมชนต่อไป

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นายพระรต บุญตูป นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ยางพารา)

สินค้าหลัก : ยางพารา

พื้นที่เป้าหมาย : ๓๗,๐๐๖ ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : ๑,๕๖๖ ราย

สถานที่ตั้ง : ๙๙/๑ หมู่ ๗ ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

พิกัด : Zone ๔๘ X ๐๒๐๖๙๘๗ Y ๑๓๕๒๙๑๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายวาทิน จินาวนิช อายุ ๔๘ ปี

ที่อยู่ : ๙๙/๑ หมู่ ๗ ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๖-๑๐๗๓๗๗๐

สถานการณ์ของพื้นที่ : ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของอำเภอแหลมงอบ มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ๓๗,๐๐๖ ไร่ เกษตรกรเพาะปลูกจำนวน ๑,๕๖๖ ครัวเรือน โดยมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ๒๕๒ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งเป็นปริมาณที่ไม่สูงมาก ประกอบกับพื้นที่อำเภอแหลมงอบมีปัญหาเรื่องขาดแคลนแหล่งน้ำทำให้เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพไม่มากนัก จึงทำให้การปลูกยางพารามีความสำคัญต่อเกษตรกรอำเภอแหลมงอบ ซึ่งปัญหาที่พบในการผลิตยางพารา คือ

- ปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะปุ๋ยเคมี เป็นต้นทุนการผลิตที่สูง
- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์และไม่เหมาะสม ทำให้ได้ผลผลิตน้อย
- การผลิตยางพาราของเกษตรกร (ยางถ้วย) ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ
- เกษตรกรมีรายได้น้อย เนื่องจากต้องพึ่งพาการผลิตยางพาราเป็นหลัก

แนวทางการพัฒนา :- ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้น้ำหมักชีวภาพและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- การผลิตยางถ้วยคุณภาพดี
- ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราโดยใช้น้ำหมักชีวภาพ

- หลักสูตรเรียนรู้ :**
๑. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
 ๒. การดูแลรักษายางพาราหลังเปิดกรีด
 ๓. การผลิตยางถ้วยคุณภาพ
 ๔. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
 ๕. การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

ฐานการเรียนรู้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การทำน้ำหมักชีวภาพ

สถิติการผลิตน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูงจากปลาทะเล ซึ่งหาได้ง่ายในพื้นที่ โดยน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูง ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปกว่าร้อยละ ๗๐ โดยที่ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การดูแลรักษายางพาราหลังเปิดกรีด

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการดูแลรักษายางพาราในระยะหลังเปิดกรีด โดยการกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ยต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝนการดูแลบำรุงต้นยางพาราด้วยการใช้น้ำหมักชีวภาพการดูแลหน้ายางหลังกรีดแล้ว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตยางถ้วยคุณภาพ

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาทักษะการกรีดยางอย่างถูกวิธีเพื่อเพิ่มคุณภาพการผลิตยางพาราการผลิตที่ไม่ทำลายหน้ายาง การผลิตยางถ้วยคุณภาพ การทำยางถ้วยที่สะอาด สีสวย ไม่มีสิ่งเจือปนและไม่มีกลิ่นเหม็น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์หาธาตุอาหารในดินและให้คำแนะนำการใส่ปุ๋ยรวมถึง การถ่ายทอดความรู้เรื่องการผสมปุ๋ยสูตรต่างๆใช้เอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา

เป็นจุดสถิติการประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพาราโดยเน้นการปลูกพืชแซมในสวนยางพาราเช่นสับปะรด ผักเหลียง ถั่วลิสง เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเนื่องจากราคาผลผลิตยางพาราทกต่ำ

แปลงเรียนรู้

การทำน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูง

การดูแลรักษายางพาราหลังเปิดกรีด

การผลิตยางถ้วยคุณภาพ

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การพัฒนาทักษะการกรีดยาง

การประกอบอาชีพเสริมในสวน

ยางพารา

เครือข่าย : เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราอำเภอแหลมงอบ ,กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ ต.บางปิด และ ต.แหลมงอบ ,กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ต.บางปิด ต.คลองใหญ่ และ ต.น้ำเชี่ยว , ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ยางพารา) ของนายจรูญ ทองปาน

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายพระรล บุญตูบ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๒๔๗๖๙๖๕